

ÖĞRETİM ELEMANLARININ ÖĞRETİM MATERYALLERİNDE BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA: AFYON MYO ÖRNEĞİ*

Determination of the Use of Information and Communication Technologies in the Teaching Materials of Vocational School Teaching Staff: Afyon Vocational School Sample

Hatice YILMAZ, Hümevra TÖRE BAŞAT, Erdal ÖZER¹

ÖZET

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) eğitim amaçlı kullanımı öğretim elemanı ve öğrenci gibi insan gücü kalitesini etkilediği gibi, fiziksel ortam ve eğitimde kullanılan araç-gereç kalitesini de etkilemektedir. BİT'in kullanımı ile birlikte, öğretim yöntemleri ve uygulamaları ile içerik ve değerlendirme süreçleri de gelişmiştir. Öğretim elemanlarının görüşleri BİT'in eğitim alanında etkin kullanılmasını sağlayan en önemli konulardan biridir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, öğretim elemanlarının BİT'in kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlemektir. Araştırmanın örneklemini, Afyon Kocatepe Üniversitesi'ne bağlı Afyon Meslek Yüksekokulunda görevli olan ve bu çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden öğretim elemanları oluşturmaktadır. Öğretim elemanlarının öğretim materyallerinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak için yapılan bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket kullanılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket Berkyürek (2008) tarafından da yapılmış olan BİT'e Yönelik Görüş Ölçeğinden yararlanılarak öğretim elemanlarına uygun olarak araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Ankete katılan öğretim elemanlarının demografik ve diğer özelliklerin belirlenmesinde yüzde ve frekans analizleri, BİT eğitim sürecinde kullanımına yönelik görüşlerinin tespitinde ise standart sapma ve aritmetik ortalama analizleri kullanılmıştır. Bununla birlikte araştırmada, öğretim elemanlarının BİT kullanımına yönelik görüşleri arasında demografik ve diğer özellikleri açısından karşılaştırılmasında t testi ve varyans analizi kullanılmıştır. Sonuçta, katılımcıların BİT kullanımı ile ilgili olumlu görüşlere sahip oldukları ve BİT hakkındaki görüşlerinde daha önce ders alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenirken diğer değişkenlere yönelik anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi ve iletişim teknolojileri, öğretim materyalleri, öğretim elemanı, meslek yüksekokulu.

ABSTRACT

The use of ICT for educational purposes affects the quality of human power such as teaching staff and students, as well as the quality of equipment used in physical environment and education. Along with the use of ICT, teaching methods and practices as well as content and evaluation processes have changed and developed positively. However, one of the most important issues that enable the ICT to be used effectively in the field of education is the knowledge level of the instructors. The researches emphasize that the interest, desire, attitude, knowledge and skills of educators are important in the effective use of ICT. This is because the ability of educators to use information and communication technologies effectively within the educational process depends on the positive attitudes towards technology and the high level of knowledge in this area. In this context, the aim of this study is to determine the opinions of instructors teaching in various programs in Afyon Vocational School about the use of ICT in instructional materials. The method of research is survey technic from quantitative research methods. The sample of the researcher is the instructors who actively enter the classes at Afyon Vocational Higher School and accept volunteer to participate in this study. Questionnaire used as data collection tool in the study, developed in accordance with the teaching staff by utilizing the ICT Opinion Scale, which was also conducted by Berkyürek. In parallel with the results of many researches, It is among the expected results of this research that instructors use information and communication technologies in their education process, particularly starting from the course preparation stage, teaching the subject during the lesson, presenting various pictures related to the subject and using them effectively too. As a result, it was determined that the participants had positive opinions about the use of ICT and that there was a significant difference in their opinions about ICT compared to the previous lessons, and there was no significant difference for other variables.

Keywords: Information and communication technologies, teaching materials, teaching staff, vocational school.

1. ORCID: 0000-0002-7488-6460

2. ORCID: 0000-0003-4064-492X

3. ORCID: 0000-0002-6782-4878

1. Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, haticeguney@hotmail.com

2. Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, humeyratore@gmail.com

3. Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, erdalozzer43@yahoo.com

*YILMAZ, H., TÖRE BAŞAT, H. ve ÖZER, E. (2020). "Öğretim Elemanlarının Öğretim Materyallerinde Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanımlarına Yönelik Bir Araştırma: Afyon MYO Örneği", *Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 7, S. 21, s. 42-59.

Makale Geliş Tarihi: 23 Aralık 2019 Kabul Tarihi: 20 Temmuz 2020

EXTENDED ABSTRACT

Along with the developing technology, significant development have occurred in teaching materials and Information and Communication Technologies (ICT) tools have been frequently and used as technological innovation tools (Turan and Haşit, 2014: 109). The technological tools that provide the repeat flow of information and thought are called Information and Communication Technologies (ICT). Information and Communication Technologies are all kinds of visual, audio, printed and written tools that provide access to and creation of information (Ulucak and Çakır, 2013: 14). Today, the most common tool used in the context Information and Communication Technologies (ICT) is computers. In addition, mobile phones, Personal Digital Assistant (PDA), portable media players (such as mp3, iPod), televisions, video game consoles and other similar tools are among other technologies that offer information and communication media (Özel, 2016: 272). Information and Communication Technologies (ICT) enable instructors and educators to get quality output and results and significantly increase their efficiency (Turan and Çolakoğlu, 2008: 108).

The use of modern teaching materials in the training of members of profession trained in two years in Vocational Schools will contribute significantly to the training of profession staff the predicted quality (Önal and Budak, 2013: 271). Therefore, the aim of this study is to determine the opinions of the lecturers at Afyon Kocatepe University regarding the use of ICT in teaching materials. For this purpose, the study primarily includes a literature review of instructors regarding the use of ICT.

The aim of the research is to determine the knowledge levels of the instructors of Afyon Vocational School for Information and Communication Technologies (ICT) usage and to reveal the positive and negative opinions of ICT technologies for use in the education process.

Questionnaire technique, one of the quantitative research methods was used in the research. The questionnaire, which is used as a data collection tool, was created using the “ICT Opinion Scale” used by Berkyürek (2008). In the research, 65 of 71 instructors answered the questionnaire. Cronbach’s Alpha coefficient was calculated as $\alpha=0,718$ for the overall scale.

Percentage and frequency analyzes were used to determine the demographic and other characteristics of the instructors participating in the survey, and standard deviation and arithmetic mean analyzes were used to determine their views on the use of ICT in the education process. T-test and variance analyses were used to compare the opinions of faculty members regarding the use of ICT in terms of demographic and other features.

64,6% of the participants are men, 35,4% are women. 81,6% are 35 years old and above. 84,6% are Master’s and doctorate degrees and 81,6% are 10 years and above has work experienced. On the other hand, 73,8% of the participants have the title of lecturer. The instructor who has an administrative function is 29,2%.

According to findings 90,8% of the participants have their own computers at school. They access the internet most from school (96,9%). They use computers (96,9%) and internet (92,3%) the most in and out of class. It is determined that they used internet for the purpose of obtaining a lot of

information (95,4%) and research (93,8%). While Microsoft Word is the program that participants have the highest level of knowledge (92,3%), level of knowledge of participants about Power Point program is average 69,2%. When the averages of each statement in the questionnaire are analyzed, one of the statement that have the highest arithmetic mean is “I see the use of ICT is beneficial in terms of achieving the purpose of the curriculum” with 98,5%. Another statement that participants’ express positive opinion is “I believe that the courses will be more efficient when the opportunities of ICT are included” with 95,4%. Participants do not agree with the statement “ICT is not suitable for our country” with 90,8% and “I think that the use of ICT tools and equipment will cause time loss” with 92,3%. The statement which the participants express negative opinion is “I think that the use of ICT increases the responsibility of the of the instructor” (78,5%) statement. According to the results of “t-test” and “Anova” test, it was determined that there was a significant difference in the opinions of the participants regarding the ICT scale compared to the status of taking course beforehand about ICT. However, there was no significant difference for other variables.

In general, it is seen that the participants have positive opinions about the use of ICT. However,

- The participants think the use of ICT is beneficial. Lessons will be more efficient with ICT. And they think that ICT increases the permanence in learning.
- ICT does not limit the creativity of instructors. On the contrary, participants believe that it increases the success of the instructors in their lesson.
- Participants state that one of the biggest problems of our education system is that not used the ICT effectively.

GİRİŞ

Bilgi ve düşüncenin hızlı akışını sağlayan teknolojik araçlara Bilgi ve İletişim Teknolojileri denilmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojileri, bilgiye ulaşılmasını ve bilginin oluşturulmasını sağlayan her türlü görsel, işitsel, basılı ve yazılı araçlardır (Ulucak ve Çakır, 2013: 14). Diğer bir ifadeyle, “Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (Information and Communications Technologies) kısaltması olan “BİT” (ICT), kabaca enformasyon ve bilgiyi yaratma, saklama, dağıtma, erişimini sağlama ve yönetme süreçlerinde kullanılan tüm donanım, yazılım ve ilgili hizmetlerin bütünlüğü olarak tanımlanmaktadır (Alaca ve Yılmaz, 2016: 512). Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojileri bağlamında kullanılan en yaygın araç bilgisayarlardır. Bunun yanı sıra cep telefonları, Kişisel Dijital Yardımcı (PDA), taşınabilir ortam oynatıcıları (mp3, iPod gibi), televizyonlar, video oyun konsolları ve benzeri diğer araçlar da bilgi ve iletişim ortamı sunan diğer teknolojiler arasında bulunmaktadır (Özel, 2016: 272).

Eğitim-öğretim sürecinde araç-gereç kullanımı öğretim ortamlarının etkililiğini artırarak eğitim programlarının başarılı olmasında aktif rol oynamaktadır. Özellikle görsel ve işitsel araç-gereçlerin derslerde kullanımının dersin işleyişini kolaylaştırdığı, ders sunumlarını daha etkili hale getirdiği ve eğitimcilere zengin bir öğretim ortamı sağladığı ifade edilmektedir (Önal ve Budak, 2013: 269). Gelişen teknolojiyle birlikte, öğretim materyallerinde de önemli gelişmeler meydana gelmiş,

teknolojik yenilik aracı olarak Bilgi ve İletişim Teknoloji (BİT) araçları sıklıkla kullanılır olmuştur (Turan ve Haşit, 2014: 109). Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin (BİT) eğitimde kullanımıyla öğretim uygulamalarında, yöntemlerde, içerikte ve değerlendirme süreçlerinde değişimler meydana gelmiş, teknik anlamda bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin bir amaç doğrultusunda kullanımının çok ötesinde yönetici, öğretmen, öğrenci gibi unsurların görev ve fonksiyonlarını temelden etkilemiştir (Aydın ve Semerci, 2017: 157). Diğer taraftan bilgi ve iletişim teknolojilerin gelişimi, bilgi kaynaklarının ve hizmetlerinin sunulmuş biçimlerini de etkilemiş ve değiştirmiş, bilgi kaynakları basılı ortamın yanı sıra dijital ortamlarda da sunulmaya başlanmıştır (Özel, 2016: 278).

Her şeyden önce bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) öğretim elemanlarının ve eğitimcilerin verimliliğini arttırmakta, çok daha kısa zamanda daha az çaba harcayarak, daha kaliteli çıktı ve sonuç alabilmelerine imkân tanımakta ve öğretim elemanlarına verimliliklerini önemli ölçüde arttırma imkânı vermektedir (Turan ve Çolakoğlu, 2008: 108).

Eğitim sistemlerinin geliştirilmesi ve geliştirilen sistemlerin uygulanması için öncelikle eğitimde anahtar rolde olan eğitimcilerin bu bilgi ve becerilere sahip olması gerekmektedir. Eğitimciler geride kalmamak için yeni teknolojilere adapte olmak zorundadırlar (Fırat ve Özden, 2015: 3). Meslek yüksekokullarında da iki yıl gibi kısa bir eğitim süresi içerisinde yetiştirilen meslek elemanlarının eğitilmesinde çağdaş öğretim materyallerinin kullanımı, öngörülen nitelikte meslek elemanı yetiştirilmesine önemli katkılar sağlayacaktır. Bunun için meslek yüksekokullarında eğitim verecek olan öğretim elemanlarının da gelişen teknolojiye ayak uydurabilmesi, çağdaş öğretim materyal ve araç-gereçlerini kullanabilmesi, gerektiğinde özel amaçlı öğretim materyalleri üretecek niteliklere sahip olması gerektiği düşünülmektedir (Önal ve Budak, 2013: 271). Bundan hareketle bu çalışmanın amacı, Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde, ders veren öğretim elemanlarının, öğretim materyallerinde BİT'in kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlemektir. Bu amaçla çalışmada öncelikle öğretim elemanlarının BİT kullanımına ilişkin yazın taramasına yer verilmiştir.

Türkiye'de eğitimcilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaları konusunda pek çok araştırma, gözlem ve değerlendirme bulunmaktadır. Bunların her biri farklı yönlerden BİT kullanımını ele almışlardır. Yapılan çalışmalarda çoğunlukla eğitimcilerin BİT'in etkin kullanımı konusunda ilgi, istek, tutum, bilgi ve becerilerinin önemli olduğuna vurgu yapmaktadır. Çünkü eğitimcilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini eğitim süreci içinde etkili bir şekilde kullanabilmeleri, teknolojiye yönelik tutumlarının olumlu olmasına ve bu konudaki bilgi düzeylerinin yüksek olmasına bağlıdır.

Öğretim materyallerinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımına yönelik olarak yapılan çalışmalara bakıldığında çalışmaların çoğunlukla Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda çalışan öğretmenlere yönelik yapıldığı görülmektedir. Ancak, üniversitede çalışan öğretim elemanlarına ve üniversite öğrencilerine yönelik olarak yapılmış araştırmalara da rastlanmaktadır; Aydın ve Semerci (2017), Bakırcı ve Günbatır (2017), Berkyürek (2008), Cüre ve Özden (2008), Çelen ve Seferoğlu (2017), Çetin (2017), Çobanoğlu ve Yücel (2017), Çuhadar ve Battal (2010), Demir (2015), Demirhan (2012), Demirarslan ve Usluel (2005), Fırat ve Özden (2015), Fidan, Aslan ve Subaşı (2015), Geçer ve Göktaş (2014), Göktaş, Yıldırım ve Yıldırım (2008), Gümüşdağ vd. (2013), Hakkari, Atalar ve

Tüysüz (2015), Kabasakal ve Uygur (2017), Korkmaz ve Demir (2012), Kutluca, Arslan ve Özpınar (2010), Önal ve Budak (2013), Özturan ve Bozcan (2017), Sayan (2016), Şad ve Nalçacı (2015), Ural (2015), Turan ve Çolakoğlu (2008), Usluel ve Seferoğlu (2004).

1. YÖNTEM

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Afyon Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarının Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) kullanımına yönelik bilgi düzeylerinin tespit edilmesi ve BİT teknolojilerinin eğitim süreci içerisinde kullanıma yönelik olumlu ve olumsuz görüşlerin ortaya konulmasıdır. Elde edilen bilgilerin hem öğretim elemanlarının BİT kullanımına yönelik bilgi düzeylerinin belirlenmesi hem de eğitim sürecinde BİT teknolojilerinin kullanımına yönelik olumlu ve olumsuz düşüncelerinin belirlenmesi yönünden ilgili yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmanın amacı doğrultusunda şu sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

1. Katılımcıların demografik ve bireysel özelliklerine göre, BİT eğitim süreçlerinde kullanılmasına yönelik aralarında anlamlı farklılıklar var mıdır? Buna göre;
  - Katılımcıların bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim sürecinde kullanımına yönelik, cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık var mıdır?
  - Katılımcıların bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim sürecinde kullanımına yönelik yaşa göre anlamlı farklılık var mıdır?
  - Katılımcıların bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim sürecinde kullanımına yönelik mezuniyet durumlarına göre anlamlı farklılık var mıdır?
  - Katılımcıların bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim sürecinde kullanımına yönelik görev süresi bakımından anlamlı farklılık var mıdır?
  - Katılımcıların bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim sürecinde kullanımına yönelik ünvanları bakımından anlamlı farklılık var mıdır?
  - Katılımcıların bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim sürecinde kullanımına yönelik idari görev sahibi olup olmama durumlarına göre anlamlı farklılık var mıdır?
2. Afyon MYO’da görev yapan Öğretim elemanlarının Bilgi ve İletişim Teknolojilerini kullanma amaçları nelerdir?
3. Derslerde veya ders dışı akademik çalışmalarda kullanılan teknolojiler nelerdir?
4. Bilgisayar programlarıyla ilgili bilgi durumları nedir?
5. Bilgi ve İletişim Teknolojilerine (BİT) yönelik görüşleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Evreni ve Veri Toplama Aracı

Araştırmanın evreni Afyon Kocatepe Üniversitesi’ne bağlı Afyon Meslek Yüksekokulu’nda görevli öğretim elemanlarından oluşmaktadır. Katılımcıların BİT teknolojisi kullanım düzeylerine yönelik algılarının belirlenmesi amacıyla 01.11.2019-11.11.2019 tarihleri arasında iki bölümden oluşan anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubu oluşturan Afyon Meslek Yüksekokulu

öğretim elemanlarının tamamına ulaşmak mümkün olacağından ve güvenilirliği mümkün olan en yüksek seviyede tutmak amacıyla, örneklem yoluna gidilmemiş, araştırmada evrenin tamamına ulaşılması (tam sayım) hedeflenmiştir. Öğretim elemanlarının öğretim materyallerinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymak için yapılan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket Berkyürek (2008) tarafından kullanılan BİT'e Yönelik Görüş Ölçeğinden yararlanılarak Öğretim elemanlarına uygun olarak oluşturulmuştur. Anket formu iki kısımdan oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde öğretim elemanlarının kişisel bilgilerine ve bilgisayar ile internet kullanımlarına yönelik 23 soru yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde ise, BİT'e yönelik öğretim elemanlarının görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan beşli Likert tipi 38 madde yer almaktadır. Araştırmada kullanılan BİT ölçeğini oluşturan her bir madde beşli Likert tipi derecelendirmeye tabi tutulmuş ve katılımcıların maddelere ilişkin katılım düzeyleri; (1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum ve (5) Tamamen Katılıyorum şeklinde puanlandırılmıştır.

Anketin birinci bölümü katılımcıların demografik özelliklerine ve BİT teknolojilerinin kullanımına yönelik temel bilgilerini ortaya koyacak ifadelerden oluşurken, ikinci bölüm ise bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim sürecinde kullanımına yönelik düşünce ifadelerini içermektedir.

1.3. Verilerin Analizi

Araştırmada toplamda 71 öğretim elemanının görev aldığı Afyon Meslek Yüksekokulunun öğretim elemanlarının tümüne anket dağıtılmış olup 65 öğretim elemanından geri dönüş sağlanmıştır. Anket sonrası elde edilen verilerin analizi, SPSS 18.0 for Windows paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Öncelikle verilerin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach's Alpha katsayıları hesaplanmıştır. Sonrasında ankete katılan öğretim elemanlarının demografik ve diğer özelliklerinin belirlenmesinde yüzde ve frekans analizleri, BİT eğitim sürecinde kullanımına yönelik görüşlerinin tespitinde ise standart sapma ve aritmetik ortalama analizleri kullanılmıştır. Bununla birlikte araştırmada, öğretim elemanlarının BİT kullanımına yönelik görüşleri arasında demografik ve diğer özellikleri açısından karşılaştırılmasında t testi ve varyans analizi kullanılmıştır.

1.3.1. Katılımcıların Demografik ve Diğer Özellikleri

Araştırma grubunda yer alan öğretim elemanlarının demografik ve diğer özelliklerine ilişkin yüzde ve frekans dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Değişkenler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	23	35,4
	Erkek	42	64,6
Yaş	35 ve altı	12	18,5
	36-45	25	38,5
	46 ve üstü	28	43,1
Eğitim	Lisans	10	15,4
	Yüksek Lisans	37	56,9
	Doktora	18	27,7
Mesleki Görev Süresi	9 yıl ve altı	12	18,5
	10-14	13	20,0
	15-19	10	15,4
	20 yıl ve üzeri	30	46,2
Ünvan	Öğr. Gör.	48	73,8
	Dr. (Öğr.Üy., Öğr.Gör., Arş. Gör.)	10	15,4
	Prof. Dr., Doç. Dr.	7	10,8
	İdari görev var mı?	19	29,2
İdari görev kadrosu	Evet	19	29,2
	Hayır	46	70,8
	Müdür	2	3,1
	Müdür Yrd	2	3,1
	Bölüm Bşk	15	23,1
	Yok	46	70,8

Buna göre katılımcıların %64,6'sı erkek, %35,4'ü kadın, 35 ve altı %18,5 iken 35 ve üstü %81,6'dır. Lisans mezunu %15,4 iken %84,6'sı yüksek lisans ve doktora derecesine sahiptir. Katılımcıların %18,5'i 9 yıl ve altı süreyle çalışmakta iken %81,6'sı 10 yıl ve üzeri çalışma süresine sahiptir. Diğer yandan katılımcıların %73,8'i Öğr.Grv iken %26,2'i Dr., Doç ve Prof. ünvanına sahiptir. İdari göreve sahip olan öğretim elamanı ise % 29,2'dir.

1.4. Bulgular

Katılımcıların BİT kullanım özelliklerine ilişkin bulgular aşağıda Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo2. Katılımcıların BİT Kullanım Özelliklerine Göre Dağılımı

Değişkenler	Gruplar	f	%
BİT Ders Alma	Evet	51	78,5
	Hayır	14	21,5
BİT Kurs/Sertifika Alma	Evet	21	32,3
	Hayır	44	67,7
Okulda Bilgisayar Sahipliği	Evet	59	90,8
	Hayır	6	9,2
Okulda düzenlenecek bir kursa katılım isteği	Evet	33	50,8
	Hayır	32	49,2
Derslerde bilgisayar kullanımı	Evet	55	84,6
	Hayır	10	15,4
İnternet erişimi	Okuldan	63	96,9
	Evden	58	89,2
	Cep telefonundan	57	87,7
Gelişen teknoloji ve bilgisayarları takip	Evet	38	58,5
	Hayır	27	41,5
	Bilgisayar	63	96,9
Ders ve ders dışı kullandığımız teknolojiler	İnternet	60	92,3
	Projeksiyon	54	83,1
	Video	31	47,7
Alan ile ilgili programlar	Tablet	27	41,5
	Tablet	20	30,8
	Bilgi edinme	62	95,4
İnternet kullanım amacı	Araştırma	61	93,8
	Haber alma	60	92,3
	İletişim	56	86,2
	Alışveriş	48	73,8
	Sosyal medya	48	73,8
	Eğlence	29	44,6
Bilgisayar kullanım amacı	Araştırma/öğrenme	61	93,8
	Yazı yazma	58	89,2
	Alan ile ilgili öğrenme	57	87,7
	İletişim	44	67,7
Kişisel web sayfası sahipliği	Oyun/eğlence	11	16,9
	Evet	6	9,2
	Hayır	59	90,8

Bulgulara göre katılımcıların %78,5'i daha önce BİT ile ilgili bir ders aldığı ancak %67,7'sinin bununla ilgili bir sertifikası olmadığı ortaya çıkmıştır. Yine katılımcıların %90,8'inin okulda kendisine ait bilgisayarları olduğu, internete en çok okuldan eriştiği (%96,9), derslerde ve ders dışında en çok bilgisayar (%96,9) ve internet (92,3) kullandığı, interneti ise en çok bilgi edinme (%95, 4) ve araştırma (%93,8) amacıyla kullandıkları belirlenmiştir. Okulda düzenlenecek bir kursa katılıp katılmama isteğine evet diyenlerin oranı %50,8 olarak belirlenmiştir. Bulgulara göre, katılımcılar bilgisayarı en çok %93,8 ile araştırma amaçlı kullanmaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların Program Bilgi Durumları

Katılımcıların Program Bilgi Durumları (n=65)	Programlar	Bilgi Durumu									
		Hiç yok (1)		Az (2)		Orta 3		İyi 4		Çok iyi 5	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
	Microsoft Word	0	-	5	7,7	10	15,4	26	40,0	24	36,9
	Power Point	21	32,3	24	36,9	13	20,0	7	10,8	-	-
	Excel	14	21,5	15	23,1	21	32,3	13	20,0	2	3,1
	Grafik Programları	12	18,5	13	20,0	15	23,1	12	18,5	13	20

Bulgulara göre katılımcıların en yüksek düzeyde bilgi sahibi oldukları program microsoft word (%76,9) iken en düşük düzeyde bilgi sahibi oldukları program ise %69,2 ortalama ile power point programıdır. Yine tablodan da anlaşıldığı gibi katılımcıların sadece %23,1'inin excel konusundaki bilgi durumlarının iyi olduğu, %44,6'sının ise az veya hiç olmadığı görülmektedir. Yine benzer olarak katılımcıların sadece %38,5'inin grafik programlar hakkındaki bilgi düzeyi yüksektir. Bu durum öğretim elemanlarının bölümleri ile açıklanabilir.

Yapılan bu çalışmada toplanan verilerin güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmış ve geneli için $\alpha = 0,718$ olarak bulunmuştur. Bu değer ölçeğin iç tutarlık düzeylerinin yeterli olduğunu göstermektedir (Kılıç vd, 2013; 23). Katılımcıların BİT ölçeğinde yer alan ifadelere verdikleri cevaplara yönelik aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4. Katılımcıların Bilgi ve İletişim Teknolojilerine İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

İfadeler/Maddeler	Katılım Düzeyi					$\bar{X}$	SS
	Hiç (1) %	Az (2) %	Orta (3) %	Çok (4) %	Tam (5) %		
Bilgi ve İletişim Teknolojileri(BİT) kullanımını, öğretim programlarının amacına ulaşması açısından yararlı görüyorum	-	1,5	3,1	18,5	76,9	4,69	0,68
Ülkemiz için BİT uygun değildir.	52,3	38,5	3,1	4,6	1,5	4,35	0,87
BİT araç ve gereçlerinin derste kullanılmasının zaman kaybına neden olacağını düşünüyorum.	47,7	44,6	1,5	4,6	1,5	4,32	0,85
BİT'in imkânlarına yer verildiğinde derslerin daha verimli olacağına inanıyorum.	1,5	3,1	3,1	52,3	40	4,26	0,79
BİT'in eğitimde kullanımı ülkemiz için lükstür.	47,7	41,5	4,6	1,5	4,6	4,26	0,97
Derslerimde görsel-işitsel araçları kullanmayı istiyorum.	1,5	4,6	6,2	43,1	44,6	4,25	0,88
BİT'in derste kullanımının öğretim elemanı başarısını artıracığını düşünüyorum.	1,5	1,5	9,2	47,7	40	4,23	0,8
BİT'in eğitim bilimine önemli katkılar sağlayacağını düşünüyorum.	1,5	1,5	9,2	49,2	38,5	4,22	0,8
BİT ile ilgili eğitim araç ve gereçleri derslerimde kullanmayı seviyorum.	1,5	3,1	6,2	50,8	38,5	4,22	0,82
Öğretimim daha etkili olması için BİT uygulamalarının gerekli olduğuna inanıyorum.	1,5	1,5	7,7	52,3	36,9	4,22	0,78
BİT ile gerçekleşen derslerin öğrencilerin ilgisini çekeceğine inanıyorum.	1,5	6,2	6,2	43,1	43,1	4,2	0,92
Görsel-İşitsel araçların öğrenmede kalıcılığı artırdığına inanıyorum.	-	1,5	12,3	53,8	32,3	4,17	0,69
BİT'in derste kullanımının öğrencilerin başarısını artıracığını düşünüyorum.	1,5	6,2	9,2	43,1	40	4,14	0,93
BİT'in derste kullanımı fazladan iş yükü getiriyor.	35,4	46,2	13,8	3,1	1,5	4,11	0,86
BİT'in derste kullanımının zor olduğunu düşünüyorum.	36,9	46,2	12,3	-	4,6	4,11	0,95
BİT'in eğitim ve öğretim kalitesini arttırdığına inanıyorum.	4,6	1,5	4,6	58,5	30,8	4,09	0,91
Bütün öğretim elemanlarının BİT konusunda sürekli bilgilendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.	1,5	3,1	13,8	49,2	32,3	4,08	0,85
BİT desteğinin öğrenmeyi kolaylaştırdığına inanıyorum.	3,1	9,2	6,2	43,1	38,5	4,05	1,05
Öğrencilerimizin bilgisayar destekli eğitim görmeleri idealimdir.	1,5	4,6	13,8	49,2	30,8	4,03	0,88
BİT'in uygulama alanlarını tanımaya gerek duymuyorum.	32,3	41,5	20	6,2	-	4,00	0,88
BİT'in araç ve gereçlerini kullanmanın bilgi ve beceri gerektirdiğine inanıyorum.	1,5	9,2	7,7	55,4	26,2	3,95	0,92
BİT'in kullanımı ile öğrencilerin derse aktif olarak katılacağını düşünüyorum.	3,1	7,7	20	33,8	35,4	3,91	1,07
BİT yardımı ile ders işlemek benim için büyük zevktir.	4,6	6,2	9,2	53,8	26,2	3,91	1,01
İyi bir öğretim elemanı olabilmenin koşullarından birinin de BİT'i etkin bir şekilde kullanmak olduğunu düşünüyorum.	1,5	9,2	12,3	53,8	23,1	3,88	0,92
BİT'in öğrencilerin yaratıcılığını sınırladığını düşünüyorum.	27,7	43,1	20	7,7	1,5	3,88	0,96

Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Görüşleri

BİT'in öğretim elemanına bir rakip oluşturduğunu düşünüyorum.	29,2	38,5	24,6	4,6	3,1	3,86	0,99
BİT'in derste motivasyonu yükselttiğine inanıyorum.	6,2	4,6	13,8	49,2	26,2	3,85	1,06
Öğretimin özel hedeflerinin gerçekleştirilmesinde, BİT'in kullanılmasının gerekli olmadığına inanıyorum.	26,2	44,6	15,4	9,2	4,6	3,78	1,08
BİT'in öğretim elemanlarının yaratıcılığını sınırladığını düşünüyorum	21,5	47,7	21,5	6,2	3,1	3,78	0,96
BİT kullanılmasının öğrenciyi pasifleştirdiğini düşünüyorum.	18,5	46,2	26,2	7,7	1,5	3,72	0,91
BİT'in öğretim elemanları için güven ve cesaret kaynağı olduğunu düşünüyorum.	3,1	7,7	26,2	43,1	20	3,69	0,98
Eğitim sisteminizin en büyük sorunlarından birisinin de BİT'in etkin bir şekilde kullanılmaması olduğunu düşünüyorum.	3,1	10,8	30,8	35,4	20	3,58	1,02
Bu mesleğe başladığımdan bu yana, BİT kullanmamamın eksikliğini hissediyorum.	23,1	33,8	20	12,3	10,8	3,46	1,27
BİT kullanılmasının öğretim elemanının sorumluluğunu arttırdığını düşünüyorum.	4,6	16,9	30,8	32,3	15,4	3,37	1,08
BİT kullanılırken öğretim elemanının sınıfta otoriter rol alması gerektiğine inanıyorum.	12,3	21,5	20	23,1	23,1	3,23	1,35
Kalabalık sınıflarda BİT'ten yararlanmanın zor olduğunu düşünüyorum.	21,5	21,5	18,5	30,8	7,7	3,18	1,29
BİT'in her çeşit ders için gerekli olmadığına inanıyorum	12,3	29,2	20	26,2	12,3	3,03	1,25
BİT eğitim araç ve gereçlerinin pahalı olduğunu düşünüyorum.	7,7	27,7	18,5	33,8	12,3	2,85	1,18
BİT Yeterlilik Ölçeği Genel Ortalama						3,92	0,48

Tablo 4'deki bulgulara göre ölçeğin geneli için ortalama ($=3,92$)'dir. Ortalama ($=3,92$) olan değer (3) orta değerinin üzerinde (4) iyi değerine yakın olması katılımcıların BİT'in eğitim sürecinde kullanımına yönelik olumlu görüşe sahip olduklarını göstermektedir. Tablo 4'deki her bir ifadenin ortalamaları incelendiğinde, en yüksek düzeyde aritmetik ortalamaya sahip ve katılımcıların olumlu görüş bildirdikleri ifadeler, %98'5'le "BİT kullanımını, öğretim programlarının amacına ulaşması açısından yararlı görüyorum" ($=4,69$) ifadesi ve %95'4 ile "BİT'in imkânlarına yer verildiğinde derslerin daha verimli olacağına inanıyorum" ($=4,26$) ifadesidir. "Ülkemiz için BİT uygun değildir" ifadesi ($=4,35$) ortalamayla katılımcıların %90,8'inin hiç ve az katılıyor seviyede, "BİT araç ve gereçlerinin derste kullanılmasının zaman kaybına neden olacağını düşünüyorum" ($=4,32$) ortalamayla katılımcıların %92,3'nün hiç ve az katılıyor seviyede ve "BİT'in imkânlarına yer verildiğinde derslerin daha verimli olacağına inanıyorum" ($=4,26$) ortalamayla katılımcıların %95,4'ünün orta ve üzeri seviyede görüş bildirdiği ifadelerdir.

Ölçekte en düşük düzeyde aritmetik ortalamaya sahip ve katılımcıların olumsuz düzeyde görüş bildirdiği ifadeler ise, BİT kullanılmasının öğretim elemanının sorumluluğunu arttırdığını düşünüyorum" ($=3,37$) katılımcıların %78'5 orta ve üzeri seviyede "Kalabalık sınıflarda BİT'ten yararlanmanın zor olduğunu düşünüyorum" katılımcıların %57'i orta ve üzeri seviyede, "BİT'in her çeşit ders için gerekli olmadığına inanıyorum" ($=3,03$) katılımcıların %58'5 orta ve üzeri

seviyede, “BİT eğitim araç ve gereçlerinin pahalı olduğunu düşünüyorum” ifadesine (=2,85) ortalamayla ve katılımcıların %64,6 orta ve üzeri seviyede görüş bildirdiği ifadelerdir.

1.4.1. Katılımcıların BİT’e Yönelik Görüşlerinin Demografik ve Diğer Özelliklerine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu kısmında, katılımcıların demografik ve diğer özelliklerine göre BİT ölçeğine ilişkin görüş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olup olmadığı, ”t-testi” ve “Anova” testi sonuçlarına göre ortaya konulmuştur. Bu kapsamda, iki gruplu değişkenlerin karşılaştırılmasında “ t- Testi”; ikiden fazla grup içeren değişkenlerin karşılaştırılmasında ise “Tek Faktörlü Varyans (Analysis of Variance- F testi) Analizi” uygulanmıştır. Sonuçlar (p<0,05) anlamlılık düzeyinde yorumlanarak tablolar halinde sunulmuştur. Katılımcıların özelliklerine göre BİT ölçeğine ilişkin görüş düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olup olmadığı, ”t-testi” ve “Anova” testi sonuçlarına göre (p<0,05) anlamlılık düzeyinde yorumlanarak Tablo 5 ve 6’da sunulmuştur.

Tablo 5. Ölçek Ortalamalarının İki Değişkenli Gruplara Yönelik Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular (t-Testi Sonuçları)

Ölçek	Gruplar	$\bar{X}$	SS	t	p
Cinsiyet	Kadın	3,91	0,39	0,067	0,947
	Erkek	3,92	0,54		
İdari görev	Evet	3,88	0,45	-0,308	0,759
	Hayır	3,93	0,51		
Daha önce ders alma	Evet	3,98	0,37	2,062	0,043*
	Hayır	3,68	0,75		
Kurs alma/sertifika	Evet	3,96	0,34	0,507	0,614
	Hayır	3,89	0,55		

*p<0,05; Gruplar arasında anlamlı farklılık vardır

Tablo 6. Ölçek Ortalamalarının İki Den Fazla Değişkenli Gruplara Yönelik Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular (Varyans Analizi Sonuçları)

Ölçek	Gruplar	$\bar{X}$	SS	F	p
Yaş	35 ve üstü	3,91	0,34	0,027	0,973
	36-45	3,93	0,65		
	46 ve üstü	3,90	0,38		
Mezuniyet	Lisans	3,99	0,40	0,453	0,638
	Yüksek Lisans	3,86	0,53		
	Doktora	3,98	0,46		
Görev Süresi	9 yıl ve altı	3,91	0,33	0,676	0,570
	10-14	3,91	0,42		
	15-19	3,72	0,86		
	20 yıl ve üzeri	3,98	0,40		
Unvan	Öğr. Gör.	3,89	0,50	0,387	0,680
	Dr. (Öğr. Üy., Öğr. Gör., Arş. Gör.)	3,94	0,36		
	Prof. Dr., Doç. Dr.	4,06	0,58		
	Müdür	4,19	0,65		
İdari görev kadrosu	Müdür Yrd	3,59	0,35	0,524	0,667
	Bölüm Bşk	3,88	0,44		
	Yok	3,93	0,51		

*p<0,05; Gruplar arasında anlamlı farklılık vardır

Test sonuçlarına göre, katılımcıların Bilgi ve İletişim Teknolojilerine ilişkin görüşlerinde daha önce BİT hakkında ders alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenirken diğer değişkenlere yönelik anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır ($p<0,05$).

Tartışma ve Sonuç

Günümüzde gelişen teknolojiyle birlikte, Bilgi ve İletişim Teknoloji (BİT) araçları en çok kullanılan öğretim materyali haline gelmiş ve öğretim uygulamalarında, yöntemlerde, içerikte ve değerlendirme süreçlerinde değişimler meydana getirmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) öğretim elemanlarının ve eğitimcilerin verimliliğini arttırdığı ve çok daha kısa zamanda daha az çaba harcayarak, daha iyi sonuçlar aldıkları aynı zamanda öğretim elemanlarının verimliliklerini arttırdığı düşünülmektedir. Bununla birlikte bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim ve öğretimde kullanılması ile etkin öğrenme ve yaratıcı düşünme becerileri de gelişmektedir.

Bu araştırma ile öğretim elemanlarının Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) kullanımlarına yönelik bilgi düzeylerinin tespit edilmesi ve BİT teknolojilerinin eğitim süreci içerisinde kullanıma yönelik olumlu ve olumsuz görüşlerin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaçla Berkyürek (2008) tarafından da kullanılan anket Afyon Meslek Yüksekokulunda görevli öğretim elemanlarına uygulanmıştır. 71 öğretim elemanına uygulanan anketlerden 65 tanesi değerlendirilmiştir. Anket sonrası elde edilen verilerin analizi, SPSS 18.0 for Windows paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Öncelikle verilerin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach's Alpha katsayıları hesaplanmıştır. Sonrasında ankete katılan öğretim elemanlarının demografik ve diğer özelliklerinin belirlenmesinde yüzde ve frekans analizleri, BİT eğitim sürecinde kullanımına yönelik görüşlerinin tespitinde ise standart sapma ve aritmetik ortalama analizleri öğretim elemanlarının BİT kullanımına yönelik görüşleri arasında demografik ve diğer özellikleri açısından karşılaştırılmasında t- testi ve varyans analizi kullanılmıştır. Buna göre yukarıda da ifade edildiği gibi BİT'e ilişkin görüşlerinde daha önce ders alıp almama durumlarına göre anlamlı fark ortaya çıkmıştır. Buna göre daha önce BİT hakkında ders alan katılımcıların ölçeğe yönelik daha olumlu görüşe sahiptir.

Araştırmadan ortaya çıkan diğer sonuçlara bakıldığında katılımcıların BİT kullanımı ile ilgili olumlu görüşlere sahip oldukları görülmüştür. Bununla birlikte katılımcıların çoğunluğunun daha önce BİT ile ilgili bir ders aldığı ancak bununla ilgili bir sertifikası olmadığı, büyük bir kısmının okulda kendisine ait bilgisayarları olduğu ve internete en çok okuldan eriştiği, derslerde ve ders dışında en çok bilgisayar ve internet kullandığı, interneti ise en çok bilgi edinme ve araştırma amacıyla kullandıkları belirlenmiştir. Diğer sonuçlar ise şu şekildedir;

- Katılımcıların en iyi Word programını en az ise Excel programını kullanmayı bildikleri,
- BİT kullanımını yararlı gördüğü, BİT ile derslerin daha verimli geçeceğini ve BİT'in öğrenmede kalıcılığı arttırdığını düşündükleri,
- BİT'in yaratıcılıklarını sınırlandırmadığına aksine derslerinde öğretim elemanının da başarısını artıracığına inandıkları,

- Eğitim sistemimizin en büyük sorunlarından birisinin de BİT'in etkin bir şekilde kullanılmaması olduğunu ifade ettikleri sonucuna da ulaşılmıştır.

Berkyürek (2008) tarafından yapılan çalışmada araştırmamızla benzer olarak, öğretmenlerin yarından fazlası BİT'in eğitim ortamlarında daha fazla yer teşkil etmesi gerektiğine yönelik olumlu düşünceler taşıdıkları ortaya çıkmış ve öğrenci, öğretim ve öğretmen için yarar sağlayacağı kanısında oldukları ifade edilmiştir. Aynı araştırmanın sonuçları öğretmenlerin cinsiyeti, kıdemi, bilgisayara sahip olması, bilgisayar deneyimi olması gibi özellikleri fark etmeksizin, çoğunun BİT'e karşı olumlu olduğunu ortaya çıkarmıştır. Öğretmenlerin en çok yararlandığı program ise yine Microsoft Word programıdır.

Hakkari, Atalar ve Tüysüz (2015) tarafında gerçekleştirilen bir çalışmada bu araştırmanın aksine öğretmenlerin öğretimde bilgisayar kullanımına yönelik tutumlarının olumlu yönde olmasına rağmen, bilgisayarın öğretimdeki etkililiğine yönelik tutum düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür. Araştırmanın bir diğer sonucunda ise; demografik özelliklerinin bilgisayara karşı tutum ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin entegrasyonunda algılanan özgüven üzerinde etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Gümüşdağ vd. (2013), araştırmalarında beden eğitimi öğretmenlerinin bilgisayar kullanımına yönelik yeterliklerini ve tutumlarını ölçmüşlerdir. Bulgulara göre Beden Eğitimi Öğretmenlerinin büyük çoğunluğu hesap tabloları (Excel), kelime işlemci (Word) ve sunu hazırlama (Powerpoint) konularında çok az bilgi sahibi oldukları tespit edilmiştir. Ancak yapılan bu araştırmada en çok bilinen programlar word ve excel olarak tespit edilmiştir. Bu durum beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf içerisinde sunum yapmalarını ile açıklanabilir.

Demir (2015), "Okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanma durumları ve bunun öğretime etkisi"ni incelediği çalışmasında, benzer olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıflarında eğitim ve öğretim teknolojisi olarak bilgisayar ve TV kullandığı, bu durumun ise öğrencilerin ilgi ve dikkat düzeylerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşımlardır. Bununla birlikte öğretmenlerin bilişim teknolojilerinin yaygınlaşması gerektiğini düşündükleri belirlenmiştir. Bulgular yapılan bu araştırmayla benzerlikler içermektedir.

Cüre ve Özden (2008), araştırmalarında öğretmenlerin BİT uygulamaları konusunda önemli eksiklerinin olduğunu belirlemişler ve bu araştırmayla benzer olarak öğretmenlerin BİT'in eğitimde kullanımına yönelik genel tutumlarının olumlu olduğu, ancak kalabalık sınıflarda BİT'ten yararlanmanın sorumluluklarını artırdığını düşündükleri tespit etmişlerdir.

Korkmaz ve Demir (2012), araştırmalarında öğretmenlerin BİT'e yönelik tutumlarının oldukça yüksek olduğu, bu araştırmayla benzer olarak cinsiyetin öğretmenlerin BİT'e yönelik tutumlarını etkilemediği ancak kıdemlerinin BİT'in eğitim ve öğretime etkisine yönelik tutumları üzerinde etkisinin olduğu sonucuna ulaşımlardır. Şad ve Nalçacı (2015), tarafından yapılan araştırmada ise, eğitim fakültesinde öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin ders materyallerini hazırlarken internette kullanabilme; bilgisayarda ders notu, sunum, çalışma kâğıdı vb. hazırlayabilme ve ders materyali hazırlarken Word, Excel, Powerpoint vb. yazılımlardan faydalanma konusunda kendilerini daha fazla yeterli hissettikleri anlaşılmıştır. Cinsiyete göre yapılan karşılaştırma sonucunda cinsiyetin öğretmen

adaylarının Öğretmenlik Mesleği Genel yeterlilikleri kapsamında tanımlanan BİT yeterlilik algıları açısından farklılaşmaya neden olmadığı görülmüştür.

Çuhadar ve Battal (2010), öğretim elemanlarının bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğretim amaçlı kullanımına yönelik görüşlerini ele aldıkları çalışmalarında, öğretim elemanlarının gerek ders etkinliklerinde gerekse akademik çalışmalarında BİT'i kullandıkları ve bu teknolojilerin sağladığı mesleki olanaklardan sıklıkla yararlandıklarını ortaya koymuşlardır. Görüşler kapsamında araştırmamızla benzer olarak BİT kullanımının öğrenme-öğretme sürecini daha etkin ve verimli bir hale getirdiği sonucuna ulaşmış olup diğer yandan bu süreçte birtakım teknik sorunlar yaşandığı, bu sorunların doğrudan veya dolaylı olarak öğretim sürecini de olumsuz etkilediği görülmüştür. Usluel ve Seferoğlu (2004), araştırmalarında, öğretim elemanlarının neredeyse tamamının bilgisayar kullandığı ve büyük bölümünün çalıştıkları bölümde bilgisayara erişim konusunda bir sorun yaşamadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Yine öğretim elemanlarının bilgisayarla ilgili öğrenme etkinliklerini çoğunlukla kendi başlarına ve bunu da en çok deneme yanılma yoluyla gerçekleştirdikleri, bilgisayarı araştırma ve iletişim amaçlı kullandıkları, ortaya çıkmıştır.

Çobanoğlu ve Yücel (2017), çalışmalarında benzer sonuçlar elde etmiş olup İngilizce okutmanlarının genel olarak eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik olumlu tutumları olduğu; günlük yaşamlarında sıklıkla interneti, ayrıca ders hazırlarken ve ders işlerken BİT'i kullandıklarını belirlemişlerdir. Demirhan (2012), çalışmasında bu araştırmadan farklı olarak öğretmenlerin BİT yeterlilik ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık olduğu, erkek öğretmenlerin BİT'e yönelik algılarının bayan öğretmenlerinkinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğretmenlerin yaşları ve kıdem yılları arttıkça BİT konusundaki öz-yeterlik algıları azalmaktadır. Öğretmenlerin daha önce BİT ile ilgili bir sertifika veya kurs programına katılma durumları da onların BİT'e ilişkin öz-yeterlik algılarını etkilemektedir. Kurs veya sertifika programına katılan öğretmenlerin BİT öz-yeterlik algıları katılmayanlarından daha yüksektir.

Önal ve Budak (2013), çalışmalarında öğretim elemanlarının, öğretimde kullanılan bazı araç-gereç ve materyallerin derslerde kullanmaya uygun olmadıkları ve/veya bunların okulda bulunmadıklarına ilişkin ortak görüşe vardıkları sonucuna ulaşmışlardır. Ancak araştırma sonucuna göre öğretim elemanlarının yazı tahtası ve basılı materyallerin yanı sıra yüksek düzeyde flash bellek de kullanması, gelişen teknolojiye tamamen yabancı olmadıkları şeklinde yorumlanmıştır. Demirarslan ve Usluel (2005) tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; Öğretmenlerin neredeyse tamamının bilgisayar kullandıkları ve öğretmenlerin, BİT uygulamalarından Kelime İşlemciler, www, e-posta, Sunum programları ve Eğitim yazılım CD'lerin kullanım düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Turan ve Çolakoğlu (2008)'da üniversitelerde görevli öğretim elemanlarına yönelik yaptıkları çalışmalarında bilgisayar ve internet teknolojilerinin fakülte ve meslek yüksekokullarında yaygınlaşma oranının oldukça fazla olduğunu ve katılımcıların büyük bir bölümünün interneti çok sık kullandıklarını belirlemişlerdir.

Yapılan araştırmanın sonuçlarına göre;

- Öğretim elemanlarının öğretim materyallerinde daha sık BİT'den yararlanmaları,
- Öğretim elemanlarının BİT ile ilgili gelişmeleri sürekli takip etmeleri ve eğitim-öğretim süreçleri içine BİT'i dâhil etmeleri,
- Okul yönetimlerinin öğretim elemanlarının BİT kullanımlarını destekleyici eğitsel çalışmaları yapması,
- Öğretim elemanlarının ders sırasında ve sonrasında BİT kullanımlarını engelleyen durumların ortadan kaldırılması için gerekli alt ve üst yapının oluşturulması (Sınıflarda ve öğretim elemanları odalarında kesintisiz internet bağlantısı, projeksiyon, bilgisayar laboratuvarları ve teknik eleman vb. gibi) önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Alaca, E., Yılmaz, B. (2016). Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımı ve Bilgi Toplumuna Dönüşüm: Türkiye'de Durum. *Türk Kütüphaneciliği*, 30 (3), 507-523.

Aydın, M. K., Semerci, A. (2017). Öğretmenlerin Bit Tutumları Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Millî Eğitim*, 213, 155-176.

Bakırcı, H., Günbatır, M. S. (2017). Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlık Düzeyleri ile Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutumları, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 543-563.

Berkyürek, İsmail. (2008). *Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanımına Yönelik Bir İnceleme: Bolu İli Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fen Bilgisi Öğretmenliği A.B.D., Bolu.

Cüre, F., Özden, N. (2008). Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojileri (Bit) Uygulama Başarıları ve Bit'e Yönelik Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (H. U. Journal of Education). 34, 41-53.

Çelen, F.K., Seferoğlu, S. S. (2017). Öğretmenlerin Eğitimde Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma Konusundaki Yeterlik Algılarına İlişkin Bir Değerlendirme. http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/yayin/AB17_Celen_Seferoglu_EgitimdeBITKullanimi.pdf erişim: 09.05.2018.

Çetin, Özer. (2017). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmen Adaylarının Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Öz-Yeterlik Algı Düzeylerinin İncelenmesi, *International Journal of Human Sciences*, 14(4), 4753-4767.

Çobanoğlu, A.A., Yücel, Z.E. (2017). İngilizce Okutmanlarının Teknoloji Kullanımları ve Eğitimde Bilgi ve İletişim Teknolojilerine Yönelik Tutumları. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7 (3), 453-461.

Çuhadar, C., Battal, A. (2010). Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğretim Amaçlı Kullanımına Yönelik Öğretim Elemanlarının Görüşleri. https://www.researchgate.net/publication/263754257_Bilgi_ve_Iletisim_Teknolojilerinin_Ogretim_Amacli_Kullanimina_Yonelik_Ogretim_Elemanlarinin_Gorusleri?ev=prf_high, erişim:09.05.2018.

Demir, Oktay. (2015). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojilerini Kullanma Durumları ve Bunun

Öğretime Etkisi (Nitel bir çalışma). *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 466-479.

Demiraslan, Y., Usluel, Y. K. (2005). Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Öğrenme Öğretme Sürecine Entegrasyonunda Öğretmenlerin Durumu. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4 (3), 109-113.

Demirhan, Seçil. (2012). *Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine İlişkin Özyeterlik Algıları ve Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanım Durumları (Denizli İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim A.B.D., Denizli.

Fırat, E. A., Özden, M. (2015). Öğretmen Adaylarının Bilimsel Süreçte Bilgi İletişim Teknolojileri Kullanımına Yönelik Ölçek Geliştirilmesi. *Gefad / Gujgef*, 35 (1), 1-25.

Fidan, M.E., Aslan, Ü. ve Subaşı, Ş. (2015). Muhasebe Derslerinde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Öğrenci Görüşleri, *Journal of Accounting. Finance and Auditing Studies*, 1 (2), 34-61.

Göktaş, Y., Yıldırım, Z. ve Yıldırım, S. (2008). Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Eğitim Fakültelerindeki Durumu: Dekanların Görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33 (149), 30-50.

Gümüşdağ, H., Cerit, E., Gönülateş, S., Arslanoğlu, C., Bastık, C., Şahin, S. ve Ünlü, C. (2013). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanım Yeterlikleri ve Tutumlarının Belirlenmesi. *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 2 (4), 1-12.

Hakkari, F., Atalar, T. ve Tüysüz, C. (2015). Öğretmenlerin Bilgisayar Yeterlikleri ve Öğretimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (2), 460-481.

Kabasakal, Z., Uygur, S. (2017). Öğretmenlerin Öğrenme Sürecinde Öğretim Teknolojilerinin Kullanımına Ait Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Social Sciences Studies Journal*, 3 (8), 459-463.

Kolburan-Geçer, A., Gökdağ, İ. (2014). Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojilerinden Yararlanma Durumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, Uluslararası e-dergi, 4 (1), 89-112.

Korkmaz, Ö., Demir, B. (2012). Meb Hizmetiçi Eğitimlerinin Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine İlişkin Tutumlarına ve Bilgisayar Öz-Yeterliklerine Etkisi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, Sayı 2, No.1, ss.1-18.

Kutluca, T., Arslan, S. ve Özpinar, İ. (2010). Developing A Scale To Measure Towards Measuring Information And Communication Technology Utilization Level. *The Turkish Science and Education- TUSED*, 7(4), 37-45.

Önal, N., Budak, Y. (2013). Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanlarının Öğretim Araç ve Materyallerini Kullanmalarına İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14 (3), 267-283.

Özel, Nevzat. (2016). Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Etkisiyle Değişen Bilgi Kaynakları, Hizmetleri ve Öğrenme Ortamları. *Milli Eğitim*, 209, 270-294.

- Özturan, S., Bozcan, E.Ü. (2017). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanmanın Önemine İlişkin Görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6 (3), 78-90.
- Sayan, H. (2016). Okul Öncesi Eğitimde Teknoloji Kullanımı, *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*. 5 (13), 67-83.
- Şad, S. N., Naçacı, Ö. İ. (2015). Öğretmen Adaylarının Eğitimde Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanmaya İlişkin Yeterlilik Algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (1), 177-197.
- Turan, A.H., Çolakoğlu, B.E. (2008). Yüksek Öğrenimde Öğretim Elemanlarının Teknoloji Kabulü ve Kullanımı: Adnan Menderes Üniversitesinde Ampirik Bir Değerlendirme. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 9(1), 106-121.
- Turan, B., Haşit, G. (2014). Teknoloji Kabul Modeli ve Sınıf Öğretmenleri Üzerinde Bir Uygulama, *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 109-119.
- Ulucak, E.M., Çakır, İ. (2013). Bilgi ve İletişim Teknolojisi. <http://img.eba.gov.tr/167/56c/c2c/bef/eef/cd4/fdb/956/143/cbc/515/a42/f2e/1e8/009/16756cc2cbefefcd4fdb956143cbc515a42f2e1e8009.pdf>, erişim: 25.08.2018.
- Ural, A. (2015). Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Bilgi İletişim Teknolojisi ve Psikomotor Beceri Kullanımlarının İncelenmesi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 6 (1), 93-116.
- Usluel, Y.K., Seferoğlu, S.S. (2004). Öğretim Elemanlarının Bilgi Teknolojilerini Kullanmada Karşılaştıkları Engeller, Çözüm Önerileri ve Öz-Yeterlik Algıları. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 3 (6), 143-157.